

Sygn. akt II Ca 500/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 sierpnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Grzegorz Ślęzak
Sędziowie	SSO Arkadiusz Lisiecki (spr.) SSO Paweł Lasoń
Protokolant	st. sekr. sąd. Anna Owczarska

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa K. W.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 9 kwietnia 2015 roku, sygn. akt I C 1065/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym, drugim, trzecim sentencji w ten sposób, że:

- zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki K. W. kwotę 1.544,80 (jeden tysiąc pięćset czterdzieści cztery, 80/100) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty;
- nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego;
- nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Tomaszowie M.. od powódki K. W. kwotę 593,50 (pięćset dziewięćdziesiąt trzy, 50/100) złotych oraz od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 135,90 (sto trzydzieści pięć, 90/100) tytułem zwrotu poniesionych wydatków;

II. oddala apelację w pozostałej części oraz nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą na rzecz pozwanego.

Sygn. akt II Ca 500/15

UZASADNIENIE

Pełnomocnik powódki K. W. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki kwoty 5 000,00 zł. tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 1 000, 00 zł tytułem skapitalizowanej renty/odszkodowania za zwiększone po

wypadku potrzeby wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pismem procesowym z dnia 15 stycznia 2015 roku pełnomocnik powódki rozszerzył powództwo o kwotę 2500 zł tytułem zadośćuczynienia.

Pełnomocnik pozwanego w odpowiedzi na pozew wnosił o jego oddalenie,

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim cytując: „oddalił powództwo, zasądził od powódki K. W. na rzecz pozwanego (...) S.A w W. kwotę 1 217 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, nakazał ściągnąć od powódki K. W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w T. kwotę 729,40 złotych tytułem poniesionych w toku postępowania wydatków na opinie biegłych oraz odstąpił od obciążania powódki nieuiszczoną opłatą od pozwu”.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny: (...) w T.. zawarła umowę nr (...) w dnia 30 maja 2012 roku z (...) w T.. na remont chodnika. Firma ta, miała zawartą umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z (...) S.A. w W., na okres od dnia 10 września 2011 roku do dnia 9 września 2012 roku, potwierdzona polisą nr (...).

Na początku sierpnia pracownicy (...) w T. - M. O. i A. G. przystąpili do remontu chodnika biegnącego równoległe do bloku mieszkalnego powódki . W dniu 9 sierpnia 2012 r pracownicy zaczęli pracę przy IV klatce, to jest klatce powódki robotnicy wykonywali pracę etapami .

Teren budowy nie był zabezpieczony żadnymi taśmami z uwagi na to, iż był zdjęty tylko jeden szereg płyt, a reszta zostawiona. Nadto nie dało zabezpieczyć się terenu remontu, gdyż mieszkańcy nie mieliby jak wychodzić z klatki. Nie można było również oddzielić terenu robót od trawnika przylegającego do bloku, ponieważ na trawnik robotnicy wynosili zerwane elementy płyt i gruz. Nadto front robót ulegał ciągłej zmianie ponieważ robotnicy po ułożeniu nowych płyt na zerwanym elemencie przystępowali to usuwania strych płyt z następnego odcinka.

W dniu zdarzenia powódka wcześniej rano wyszła z psem na spacer . Robotnicy już pracowali. Wychodząc z klatki w stronę trawnika przecięła część chodnika na którym były jeszcze płyty , zbliżyła się do części z zerwaną jedną warstwą płyt przylegającą do trawnika . Chcąc dostać się na trawnik przeskoczyła ponad zerwanymi płytami . Powódka jest osobą w starszym wieku. Miała wówczas na nogach obuwie w postaci kłapek.

Wracając ze spaceru, by skrócić sobie drogę do domu, i nie iść wzdłuż bloku ponownie z trawnika usiłując przeskoczyć tę zerwaną część chodnika oraz przylegający do niej rowek odwadniający , upadła.

W wyniku upadku powódka doznała stłuczenia twarzoczaszki z ranami tłuczonymi brody, stłuczenia klatki piersiowej po stronie prawej, kolana i nadgarstka prawego oraz uszkodzenie aparatu wyprostowanego palca IV ręki lewej. Córka K. W. zajmowała się matką w okresie niesprawności po wypadku przez 1,5 ha przez 2 tygodnie. Powódka uczęszczała na zabiegi (...).

Silne dolegliwości bólowe okolicy stawu skroniowo - żuchwowego prawego trwały do 2 miesięcy. Obecnie okresowo przy gryzieniu. Dolegliwości bólowe klatki piersiowej utrzymywały się do miesiąca. Obecnie okresowe klucia. Dolegliwości z ograniczeniem funkcji kolana i nadgarstka prawego do 2 tygodni. Ograniczenie funkcji i bóle palca IV ręki lewej do 2 miesięcy. Aktualnie powódka nie wymaga dalszego leczenia. Stały uszczerbek na zdrowiu wynosi 1% wobec uszkodzenia aparatu wyprostowanego palca IV ręki lewej skutkuje obecnie brakiem wyprostowania stawu międzypaliczkowym dalszym co wpływa na dysfunkcję palca. Natomiast 2% dla ran tłuczonych brody, wygojone z pozostawieniem drobnych blizn. Stłuczenia w zakresie twarzy, klatki piersiowej, kolana prawego i nadgarstka nie spełniają kryteriów kwalifikacji do długotrwałego lub stałego uszczerbku na zdrowiu. Rokowania na przyszłość w zakresie poprawy funkcji palca IV ręki lewej są złe.

Dokonując oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Rejonowy przyznał walor wiarygodności załączonym do akt dokumentom opierając się na aktach szkodowych strony pozwanej, dokumentacji medycznej, na opinii biegłego specjalisty ortopedii i traumatologii lek. med. J. B. oraz przede wszystkim na wyjaśnieniach powódki

i zeznaniach świadków. Sąd Rejonowy dał wiarę zeznaniom naocznych świadków: Z. M., M. O. oraz A. G., mimo iż zawierają one nieliczne sprzeczności, to w konsekwencji tworzą spójny stan faktyczny. Potwierdzają upadek powódki oraz, że każdy wiedział, iż przeprowadzane są remonty chodników, a ponadto wszyscy potwierdzili, że można było ominąć teren budowy. Nie można było uznać za prawdziwe w zeznaniach świadków - M. O. oraz A. G., iż nie było ówczesnie porobionych rowków, gdyż jest to sprzeczne z zeznaniami świadka Z. M., L. T. oraz wyjaśnieniami powódki. Również zeznania świadków L. T. oraz I. W., Sąd uznał za wiarygodne, jednakże trzeba zauważyć, iż nie byli oni naocznymi świadkami zdarzenia, a jedynie znali szczegóły od powódki. Zeznania świadka J. O. także w większości są wiarygodne, opowiedział jak przebiegała praca przy remoncie chodnika. Jedynie za niewiarygodne Sąd uznał zeznania w części, których świadek zaprzecza, aby był wykopany rowek, gdyż jest to sprzeczne z ustalonym w sprawie stanem faktycznym i zdjęciami przedmiotowego chodnika. Nie było podstaw, aby nie dać wiary w wyjaśnienia powódki, gdyż ona sama przyznała, iż chciała przeskoczyć rowek i zawadziła o gruz, a ponadto sama stwierdził, iż każdy wiedział o remoncie i że należało obejść prace remontowe obok.

Mając tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powódki nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd Rejonowy ustalił, iż w dniu 9 sierpnia 2012 roku powódka przewróciła się i doznała stłuczenia twarzoczaszki z ranami tłuczonymi brody, stłuczenia klatki piersiowej po stronie prawej, kolana i nadgarstka prawego oraz uszkodzenie aparatu wyprostowanego palca IV ręki lewej.

Bezspornym w sprawie pozostał również fakt, iż do zdarzenia doszło na remontowanym chodniku, którego naprawę wykonywała (...) który w ramach prowadzonej działalności gospodarczej miał zawartą umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A. w W..

Rozpatrując odpowiedzialność pozwanego na podstawie art. 415 k.c, Sąd Rejonowy uznał, że pozwany nie ponosi winy za wypadek, jakiemu uległa powódka na terenie remontowanego chodnika. Przede wszystkim dlatego, iż do wypadku doszło z powodu niezachowania elementarnej ostrożności przez powódkę, co doprowadziło do nieszczęśliwego upadku i doznania w wyniku tegoż szkody. Skoro powódka widziała robotników i materiały, to oznacza, iż wiedziała, że nie można przechodzić przez teren budowy. Teren nie był oznaczony taśmami z uwagi na brak możliwości. Właśnie w braku tych taśm powódka upatruje winy wykonawcy robót . Po pierwsze mieszkańcy bloku nie mieliby jak wychodzić z klatki, a po drugie istniała jedna linia chodnika, która umożliwiała alternatywny ruch pieszych. Powódka nie powinna wchodzić na teren budowy, gdyż mogła wybrać drogę alternatywną bądź obejść dookoła.

Właśnie w braku tych taśm powódka upatruje winy wykonawcy robót . Tymczasem taśmy te , nawet gdyby ich założenie było możliwe, miały za zadanie jedynie ostrzegać przed jakimś niespodziewanym niebezpieczeństwem. Było to zupełnie zbędne bo miejsce gdzie była zerwana płyta było i tak dobrze widoczne, zresztą powódka pokonując tę przeszkodę w jedną stronę, zapoznała się z niebezpieczeństwem i mogła zrezygnować z przechodzenia tamtędy w drodze powrotnej. Mogła przecież dostać się do swojej klatki przechodząc po chodniku wzdłuż bloku. Nie musiał spacerować z psem po trawniku, jak sama mówi, pośród gruzów. Nie powinna była zwłaszcza jako osoba w podeszłym wieku oraz będąc w nieodpowiednim obuwiu próbować przeskakiwać bezpośrednio z trawnika przez teren prac brukarskich. Okoliczność, iż inne osoby także przechodziły na skróty do parkingu, poprzez zerwaną kostkę nie usprawiedliwia powódki i nie zwalnia jej z obowiązku zachowania elementarnej ostrożności.

Nie można tym samym winić pozwanego za spowodowany wypadek. Sąd Rejonowy nie doszukał się powodu, z którego pozwany mógłby ponosić odpowiedzialność na podstawie art. 415 k.c.

Konkludując, na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, a także wyżej powołanych przepisów Sąd Rejonowy oddalił powództwo w całości wobec pozwanego.

O kosztach procesu orzekł w oparciu o art. 98 kpc w zw. z art. § 6 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr

163, poz. 1349). Zgodnie z wynikiem sprawy, którą powód na tym etapie przegrał w całości, obowiązany jest zwrócić pozwanemu koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1 200,00 zł oraz koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

W oparciu o treść z art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398 ze zm.) Sąd Rejonowy nakazał ściągnąć od powoda K. W. kwotę 729,40 zł na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w T. tytułem zaliczki na opinie biegłego wyłożonej przez Skarb Państwa.

Pełnomocnik powódki zaskarżył wyrok w całości, zarzucając: naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i błędne przyjęcie, że pozwany nie ponosi winy za niezabezpieczenie terenu prac remontowych, pomimo że ciążył na nim taki obowiązek, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, ponieważ doprowadziło do oddalenia powództwa, naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 444 k.c. i art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 415 k.c. przez ich niezastosowanie i przyjęcie, że w sprawie nie została udowodniona przesłanka odpowiedzialności pozwanego w postaci jego winy, a w konsekwencji nie zasądzenie na rzecz powódki należnych jej kwot, naruszenie art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i obciążenie powódki kosztami zastępstwa procesowego pozwanego oraz kosztami wynagrodzenia biegłych.

Wskazując na powyższe wnosił o .zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki 7.500,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 01.12.2012 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia; 1.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 01.12.2012 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania; kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przypisanych oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przypisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje: apelacja jest uzasadniona w części.

Trafnie zauważa pełnomocnik powódki w uzasadnieniu apelacji, iż nie można zgodzić się ze stanowiskiem Sądu I instancji, że prace przy wymianie nawierzchni chodnika nie wymagały zabezpieczenia, w związku z czym pozwany nie ponosi winy za braki prawidłowego oznaczenie strefy wyłączonej z ruchu i dostępu dla osób postronnych. Niewątpliwie przeprowadzenie prac remontowych chodnika wymagało od wykonawcy zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom budynku, przy którym roboty są wykonywane, w szczególności przez dostosowanie organizacji pracy i oznakowanie ostrzegawcze oraz informacyjne terenu budowy oraz wyznaczenie ciągu komunikacyjnego.

Z poczynionych przez Sąd I instancji prawidłowo ustaleń faktycznych (niespornych) wynika, że nie zapewniono mieszkańcom bloku bezpieczeństwa przez brak odpowiedniego zabezpieczenia terenu, na którym wykonywane są prace. Zaniechanie powyższe w ocenie Sądu Okręgowego stanowi o winie wykonawcy. Na jego winę wskazuje również fakt tolerowania poruszania się mieszkańców po remontowanym chodniku przed ostatecznym zakończeniem prac.

Brak bowiem odpowiedniego zabezpieczenia terenu robót w konsekwencji doprowadził do upadku powódki i doznania przez nią uszczerbku na zdrowiu.

W ocenie Sądu I instancji do wypadku, w wyniku którego powódka doznała uszczerbku na zdrowiu, doszło z powodu niezachowania przez nią elementarnej ostrożności, gdyż powinna pójść inną drogą. Powyższe stwierdzenie zdaniem Sądu Okręgowego nie może jednak obciążać wyłącznie powódki odpowiedzialnością za zdarzenie. Zachowanie powódki należy w tym stanie faktycznym rozpatrywać jedynie w kwestii przyczynienia się przez nią do powstania szkody – art. 362 k.c. Przyczynienie się poszkodowanego do powstania szkody występuje wówczas, gdy szkoda jest skutkiem nie tylko zdarzenia, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy innego podmiotu, lecz zachowanie się samego poszkodowanego.

W niniejszej sprawie z poczynionych niespornych ustaleń faktycznych wynika, że szkoda jest wynikiem zderzenia się dwóch przyczyn z których jedna pochodzi z tytułu niewłaściwego zachowania się powódki, a druga z powodu niewłaściwego zorganizowania robót przez objętą ubezpieczeniem firmę budowlaną.

Powódka doznała uszczerbku na zdrowiu w następstwie niewłaściwego zachowania wyrażającego się w wykonaniu tzw. skoku ponad zerwaną częścią chodnika oraz przylegający do niego rowek w czasie kiedy już wykonywali prace budowlane robotnicy. Dodatkowo podnieść należy, że powódka jest osobą w starszym wieku, a trudu przeskoczenia podjęła się będąc w obuwiu tzw. „klapki”. W ocenie Sądu Okręgowego powódka przyczyniła się do powstania szkody w 80 %.

Dochodzona przez powódkę kwota 7500 zł z tytułu zadośćuczynienia w świetle stwierdzonego trwałego uszczerbku na zdrowiu oraz czasookresu występowania dolegliwości bólowych jest uzasadniona. Ponieważ powódka przyczyniła się w w/w zakresie do powstania szkody dlatego z tego tytułu należało zasądzić kwotę 1500 zł.

Zasadnie powódka dochodzi odszkodowania z tytułu opieki jaka była nad nią sprawowana przez córkę w okresie niesprawności. Jak wynika z opinii biegłego lekarza powódka korzystała z pomocy osoby trzeciej w wymiarze co najmniej 1,5 godziny dziennie przez okres 14 dni. Biorąc pod uwagę koszt wynagrodzenia dla osoby świadczącej pomoc, która oscyluje w granicach od 10 - 12 zł za 1 godzinę, dlatego z tego tytułu powódka może dochodzić kwoty 224 zł. Odszkodowanie z tego tytułu również należało pomniejszyć o przyczynienie się powódki do szkody tj. ograniczyć do kwoty 44,80 zł.

Zasadnie pełnomocnik powódki podnosi zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 102 k.p.c. poprzez brak jego zastosowania w sprawie. Pozwany jest przedsiębiorcą o znacznym majątku, wysokich przychodach i dochodach uzyskiwanych z prowadzonej działalności co należy mieć na względzie. Faktem niespornym jest, że powódka znajduje się trudnej sytuacji finansowej, a charakter sprawy oraz porównanie sytuacji majątkowej stron uzasadnia nie obciążanie powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego.

Ponieważ zaskarżony wyrok został wydany z obrazą przepisów prawa materialnego tj. art. 444 k.c., art. 445 k.c. w związku z art. 362 k.c. oraz 102 k.p.c. to Sąd Okręgowy był uprawniony na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. dokonać jego zmiany. W uwzględnieniu apelacji w części zmieniono zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym, drugim i trzecim sentencji w ten sposób, że zasądzono od pozwanego na rzecz powódki kwotę łącznie 1544,80 zł (z tytułu zadośćuczynienia i odszkodowania) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10.12.2012 r.; nie obciążono powódki obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego i stosownie do wyniku procesu nakazano ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Rejonowego T. od powódki kwotę 593,50 zł oraz od pozwanego 135,90 tytułem zwrotu poniesionych wydatków w sprawie. W pozostałej części apelację jako nie zasadną na podstawie art. 385 k.p.c. należało oddalić. O kosztach procesu za instancję odwoławczą orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c., a to z uwagi na sytuację majątkową powódki.